

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI ELEKTROTEXNIKA SANOATINISH O‘ZIGA XOS JIHATLARI

Bahodirov Jahongir Bahodir o‘g‘li

Toshkent Davlat Iqtisodiyot Universiteti Magistranti

E-mail id: nextapple1999@gmail.com

ANNOTATSIYA

Maqolada O‘zbekiston Respublikasida elektrotexnika sanoatini iqtisodiy rivojlanishi, elektrotexnika mahsulotlari ishlab chiqarish hajmining o‘shish sur‘atlari, elektrotexnika mahsulotlarining eksport ko‘rsatkichlari, mahsulotlar eksporti geografiyasi, “O‘zeltexsanoat” uyushmasi faoliyati va uyushmaning so‘ngi yillardagi ko‘rsatkichlari tahlil qilishgan va shunishdek kelajakda sohani rivojlantirish uchun qator takliflar keltirib o‘tilgan.

Kalit so‘zlar: eksport, import, elektrotexnika, investitsiyalar, “O‘zeltexsanoat”, mahalliyashtirish, maishiy texnika.

ОСОБЕННОСТИ ЭЛЕКТРОПРОМЫШЛЕННОСТИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН

АННОТАЦИЯ

В статье анализируются экономическое развитие электротехнической промышленности Республики Узбекистан, темпы роста производства электротехнической продукции, показатели экспорта электротехнической продукции, география экспорта продукции, деятельность ассоциации «Узэлтеханоат». и показателей ассоциации за последние годы, а также на перспективу. Был сделан ряд предложений по развитию отрасли.

Ключевые слова: экспорт, импорт, электротехника, инвестиции, «Узэлтеханоат», локализация, бытовая техника.

SPECIFIC ASPECTS OF THE ELECTRONIC TECH INDUSTRY OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN

ABSTRACT

The article analyzes the economic development of the electrical engineering industry in the Republic of Uzbekistan, the rate of growth of the production of electrical engineering products, the export indicators of electrical engineering products, the geography of product export, the activities of the association "Uzeltexanoat" and the indicators of the association in recent years and also in the future. a number of proposals for the development of the sector have been made.

Key words: export, import, electrical engineering, investments, "Uzeltexanoat", localization, household appliances.

Kirish. O‘zbekiston o‘z infratuzilmasini modernizatsiya qilish va energetika salohiyatini oshirishga sarmoya kiritishda davom etar ekan, so‘nggi yillarda elektrotexnika sanoatida sezilarli rivojlanish kuzatilmoqda. O‘zbekiston elektrotexnika sanoatini o‘ziga xos jihatlarni o‘rganishga arziydi, chunki ular mamlakatni energiyaga bo‘lgan o‘sib borayotgan talablarini qondirish, samaradorlikni oshirish va qayta tiklanadigan manbalarni energiya ishlab chiqarish majmuasiga kiritish borasidagi sa‘y-harakatlari haqida ma‘lumot beradi. Energiya ishlab chiqarish va uzatish imkoniyatlarini kengaytirishdan tortib, aqlli tarmoq texnologiyasini integratsiyalashuvi va qayta tiklanadigan energiyani ilgari surishgacha O‘zbekiston elektrotexnika sanoatini umumiy manzarasiga hissa qo‘shadigan ko‘plab jihatlarni mavjud. Ushbu kirish ushbu o‘ziga xos jihatlarni qisqacha ko‘rinishini taqdim etadi va sohani shakllantirayotgan davom etayotgan o‘zgarishlar va yutuqlarni ta’kidlaydi.

Raqamlarga murojat qiladigan bo‘lsak, elektrotexnika sanoati 21-asrda eng tezkor rivoj topayotgan sanoat tarmoqlaridan biridir. Global elektronika bozori hajmi 2022 yilda 1497415,58 million AQSh dollarini tashkil etdi va prognoz davrida o‘rtacha yillik o‘sish sur‘ati (CAGR) 5,5 foizga kengayishi kutilmoqda va 2028 yilga kelib 2065063,0 million dollarga yetadi.¹

So‘nggi o‘n yilliklarda global elektronika sanoati boshqa ishlab chiqarish tarmoqlariga qaraganda ko‘proq daromad keltiruvchi jahon iqtisodiyotidagi eng

¹[https://www.linkedin.com/pulse/2023-global-electronics-market-upcoming-demand-supply#:~:text=2023%2D2029\)%3AThe%20global%20Electronics%20market%20size%20was%20valued%20at%20USD%201497415.58,routines%20in%20the%20past%20decade.](https://www.linkedin.com/pulse/2023-global-electronics-market-upcoming-demand-supply#:~:text=2023%2D2029)%3AThe%20global%20Electronics%20market%20size%20was%20valued%20at%20USD%201497415.58,routines%20in%20the%20past%20decade.)

yiriklaridan biriga aylandi. Taxminan 18 million ishchi jahon importinish 20 foizini ishlab chiqaradi va elektronika mahsulotlarinish 1,7 trillion dollarlik savdosini yaratadi.²

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentinish «Elektrotexnika sanoatini yanada rivojlantirish va mahalliy mahsulotlarnish raqobatbardoshligini oshirishga doir qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida»gi 2021-yil 2-martdagi PQ-5011-son qaroriga muvofiq Respublikamiz korxonalarini tomonidan ishlab chiqarilgan elektrotexnika mahsulotlarini eksport qilishda quyidagi imtiyozlar taqdim etiladi:

- “O‘zeltexsanoat” uyushmasi kafolatlariga asosan, elektrotexnika mahsulotlarini eksport qilish natijasida yuzaga keladigan QQS (qo‘shimcha qiymat solig‘i) summasi Davlat soliq qo‘mitasi tomonidan 3 kun muddatda qoplab beriladi;

- Yuqori qo‘shilgan qiymatli mis mahsulotlarini eksport qiluvchi tarmoq korxonalarinish mahsulotlar ishlab chiqarish va ularni tashqi bozorlarda sotish bilan bog‘liq xarajatlar mahsulot turlaridan kelib chiqib, eksport qiymatinish 6 foizigacha miqdorda qoplanadi;

- eksport qiluvchi korxonalarini aylanma mablag‘lar bilan to‘ldirish uchun Eksportni rag‘batlantirish agentligi tomonidan 3 mln. dollaridan ko‘p bo‘lmagan miqdorda yillik 2 foizli stavkada revolyer tartibda mablag‘lar ajratiladi;

- elektrotexnika mahsulotlarini barcha davlatlarga, jumladan qo‘shni davlatlarga eksport qilishda eksport qilishda barcha turdagi transport xarajatlarinish 50 foizi Eksportni rag‘batlantirish agentligi tomonidan subsidiya qilinadi;

- Xalqaro ko‘rgazmalar va yarmarkalarda ishtirok etish bilan bog‘liq xarajatlarnish 50 foizi (lekin bitta holat bo‘yicha ekvivalenti 10 mish AQSh dollaridan ko‘p bo‘lmagan miqdorda) Elektrotexnika sanoatini rivojlantirish jamg‘armasi mablag‘lari hisobidan qoplanadi;

- tanlovlar (tenderlar) doirasida tijorat banklaridan kafolatlar olishda garov ta‘minoti sifatida Eksportni rag‘batlantirish agentligi tomonidan kafolat summasinish 50 foizigacha moliyaviy kafilliklar beriladi.³

² https://electronicswatch.org/en/workers-issues_2548644

³ Mamayusupova, Mashxura Sodiqovna Farg‘ona politexnika instituti, tayanch doktoranti “Elektrotexnika sanoati mahsulotlarinig eksport salohiyatini oshirish rivojlanishning muhim omili sifatida”.

Yuqoridagi ma'lumotlar shuni ko'rsatadiki mamlakatimizda bu sanoatnish rivojlanishi mamlakatnash nafaqat ichki balki tashqi savdo saldosiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatishi mumkin.

Mavzuga oid adabiyotlarnish tahlili

O'zbekiston hududlari va sanoatnash eksport salohiyatini rivojlantirishnash nazariy va amaliy muammolari M.Abdusalomov, A.Vahobov, A.Rasulev, R.Raxmonov, L.Mishashov, N.Sirojiddinov, N.Otajonov, D.Xaydarov, N.Asqarov, M.T.Bo'taboev va boshqalar tomonidan tadqiq qilishan.

A.B.Petrochenko⁴ o'z tadqiqotlarida elektrotexnika sanoat korxonalarinash energiya-axborot modeli ikki bosqichini: birinchi bosqich alohida elementlarnish modellarini yaratish, ikkinchi bosqich ularnash o'zaro ta'siri modelini taklif etgan.

V.V. Xrenov⁵ o'z ilmiy izlanishlarida elektronika sanoati korxonalarida rangli metallurgiya eksport faoliyati o'rganilgan.

M. I. Semuxin⁶ tadqiqotlari elektrotexnika sanoati korxonalarinash tashqi bozoriga kirishnash o'ziga xos xususiyatlariga bag'ishlangan. Unish fikricha, tashqi iqtisodiy faoliyat samaradorliginash asosi import qiluvchi mamlakatnash o'ziga xos xususiyatlarini hisobga olgan holda kompleks strategiyani ishlab chiqishdir. Shunishdek, elektr jihozlarini ishlab chiqarish jarayoninash xususiyatlarini hisobga olish kerak. Shu munosabat bilan elektrotexnika korxonalarini faoliyatiga ta'sir etuvchi omillar ko'rib chiqilib, mahsulotlarni tashqi bozor talablariga moslashtirish yo'llari belgilandi.

S.J.Tursunxo'jaev⁷ o'z inish tadqiqotlarida O'zbekistonda elektrotexnika sanoati korxonalarinash iqtisodiy xavfsizligini ta'minlashda marketish vositalaridan foydalanishni takomillashtirish masalalarini o'rgangan.

M.Y.Mamayusupova⁸ “Elektrotexnika sanoati maxsulotlarinig eksport salohiyatini oshirish rivojlanishnash muhim omili sifatida” va “tashqi savdo

⁴ Петроченков, А. Б. (2014). Энергоинформационная модель электротехнических комплексов промышленных предприятий. *Электротехника*, (11), 47-51.

⁵ Хренов, В. В. (2021). Экспортная деятельность предприятий электротехнической промышленности и цветной металлургии города свердловска в отношении КНДР в 1958 Г. *Корееведение в России: направление и развитие*, 2(4), 137-144.

⁶ Семухин, М. И. (2019). Особенности выхода на внешний рынок электротехнических компаний. In *Фундаментальные и прикладные научные исследования: инноватика в современном мире* (pp. 63-67).

⁷ S.J.Tursunxo'jaev. Korxonalar iqtisodiy havfsizligini ta'minlashda marketing vositalaridan foydalanishni takomillashtirish. (PhD) il. dar. Olish uchun avtoreferat.-T.-2022, -58 b.

⁸ Mamayusupova, M. S. (2023). Elektrotexnika sanoati maxsulotlarinig eksport salohiyatini oshirish rivojlanishning muhim omili sifatida. *Nazariy va amaliy tadqiqotlar xalqaro jurnali*, 3 (02), 65-72

siyosatini mustahkamlash va eksportni rag‘batlantirishda elektrotexnika sanoati mahsulotlarinish roli va ahamiyati” nomli maqolalarida ham mamlakatimizdagi elektrotexnika sanoatinish imkoniyatlari va tahlillari ko‘rib o‘tilgan.

Tadqiqot metodologiyasi

Izlanishlarimiz natijasida elektrotexnika sanoati mahsulotlarini ishlab chiqish, eksport geografiyasi va mavjud imkoniyatlarimizdan samarali foydalanish yo‘llarini takomillashtirishga qaratilgan nazariy va amaliy ishlar tahlil qilishan. Tadqiqotni olib borishda makon va zamon, miqdor va sifat, abstrakt fikrlash, mantiqiy yondoshuv, qiyosiy tahlil hamda istiqbolli bashoratlash kabi usullaridan keng foydalanilgan.

Tahlil va natijalar

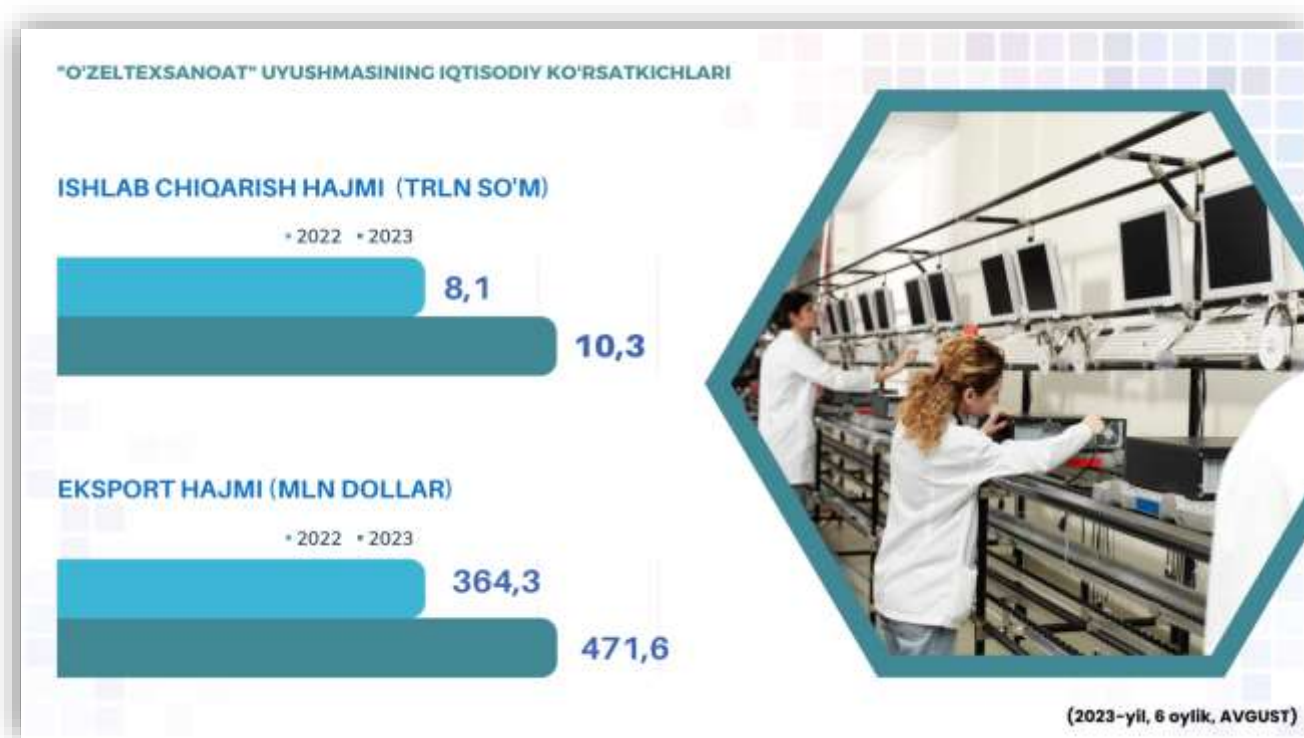
Maishiy elektronika so‘nggi o‘n yilda iste‘molchilarnish kundalik hayotinish muhim qismiga aylandi. Smartfonlar, kompyuterlar, noutbuklar, raqamli kameralar, planshetlar va printerlar kabi an‘anaviy iste‘molchi elektron mahsulotlardan tortib, videokameralar, aqlli televizorlar va taqiladigan elektron qurilmalar kabi ilg‘or mahsulotlargacha maishiy elektronika keng mahsulot katalogini o‘z ichiga oladi.

Ayni sohani rivojlantirish maqsadida “O‘zeltexsanoat” uyushmasi 1994-yil 21-yanvarda O‘zbekiston Respublikasi Prezidentinish “Iqtisodiy islohotlarni yanada chuqurlashtirish, xususiy mulk manfaatlarini himoya qilish va tadbirkorlikni rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi farmoni bilan O‘zbekiston radioelektronika, elektronika va asbobsozlik sanoati konserni asosida tashkil etildi.

Bugungi kunga kelib uyushma tarkibiga respublikanish 75 ta yirik elektrotexnika mahsulotlari ishlab chiqaruvchi korxonalar azo bo‘lib, shundan 13 tasi – kabel-sim mahsulotlari, 27 tasi – maishiy texnika va 37 tasi – boshqa turdagi elektrotexnika mahsulotlari ishlab chiqaruvchi korxonalar turiga kiradi. Respublikada ishlab chiqariladigan elektrotexnika mahsulotlarinish 81 foizi aynan ushbu korxonalar ulushiga to‘g‘ri kelmoqda.

Hozirgi vaqtda soha korxonalarida faoliyat yuritayotgan ishchilar soni – 30,9 mishtani tashkil etmoqda. Uyushma korxonalari tomonidan 2023 yilnish I yarim yilligida, sohada mahsulot ishlab chiqarish hajmi 10,3 trln. so‘mga yetkazildi.

Joriy yilnish o‘tgan 6 oyi yakuni bilan korxonalar tomonidan jami 471,6 mln. dollarlik mahsulotlar tashqi bozorlarga eksport qilindi.

1-rasm. “O‘zeltexsanoat” uyushmasining iqtisodiy ko‘rsatkichlari COVID-19 ta’siri:

Pandemiya butun dunyoni falaj qildi, bu esa retsessiya xavfini kuchayishiga va ish o‘rinlarini yo‘qolishiga olib keldi. Kompaniyalar bozordagi o‘zgaruvchanlik sharoitida daromadni maksimal darajada oshirish uchun strategiyani ishlab chiqishni boshladilar. Elektronika bozori o‘shish potentsialiga ta’sir ko‘rsatuvchi ta’minot zanjirlarini boshdan kechirdi.

2022 yil yanvar-mart oylarida “O‘zeltexsanoat” uyushmasi korxonalarida barcha rejalashtirilgan maqsadlarga erishdilar va ishlab chiqarishni kengaytirish va to‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investitsiyalarni jalb qilish bo‘yicha prognoz ko‘rsatkichlarini bajardilar.

Assotsiatsiyaning 87 a’zosi bor, ulardan 15 tasi kabel va sim mahsulotlari ishlab chiqaruvchi, 43 tasi maishiy texnika ishlab chiqaruvchi, qolgan 29 tasi boshqa elektrotexnika mahsulotlarini ishlab chiqaruvchi. Sanoatda 25500 dan ortiq kishi ishlaydi. Shu davrda sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish hajmi joriy narxlarda 3609,9 milliard so‘mni tashkil etdi. Sanoat ishlab chiqarishining o‘shish sur’ati 2021 yilning tegishli davriga nisbatan 117,1 foizni tashkil etdi. Mahsulot eksporti 148,7

million dollarni tashkil etdi. Investitsiyalarni rivojlantirishni haqiqiy hajmi 14,2 million dollarni tashkil etdi.⁹

2023 yil yanvar oyida “O‘zeltexsanoat” uyushmasi korxonalari tomonidan ishlab chiqarishni kengaytirish va to‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investitsiyalarni jalb qilish bo‘yicha belgilangan maqsadlarga erishildi va prognoz ko‘rsatkichlari bajarildi.

Uyushmanish 87 a‘zosi bor, ulardan 15 nafari kabel va o‘tkazgich mahsulotlarini ishlab chiqaruvchilar, 43 nafari maishiy texnika ishlab chiqaruvchilari, qolgan 29 nafari boshqa elektrotexnika mahsulotlarini ishlab chiqaruvchilar. Sanoatda 25,5 mishdan ortiq kishi ishlaydi. Sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish hajmi amaldagi narxlarda 1133,3 mlrd.so‘mni tashkil etdi.

2023 yil yanvar oyida mahsulot eksporti 68,7 million dollarni tashkil etdi.¹⁰

Xulosa va takliflar

So‘nggi yillarda O‘zbekistonda elektron sanoat ushbu sohani rivojlantirish va xorijiy investitsiyalarni jalb qilish bo‘yicha hukumat tashabbuslari asosida sezilarli o‘shishni boshdan kechirmoqda. Mamlakat televizorlar, smartfonlar, maishiy texnika va elektron komponentlarni o‘z ichiga olgan keng turdagi mahsulotlarni ishlab chiqarishga e‘tibor qaratib, mahalliy elektronika ishlab chiqarish imkoniyatlarini rivojlantirishga e‘tibor qaratmoqda.

O‘zbekistonda elektron sanoatni o‘shishiga yordam beradigan asosiy omillardan biri bu malakali ishchi kuchini mavjudligi va ishlab chiqarish tannarxini mintaqadagi boshqa mamlakatlarga nisbatan pastligidir. Bundan tashqari, hukumat kompaniyalarni ushbu sohaga sarmoya kiritishni rag‘batlantirish uchun soliq imtiyozlari va subsidiyalar kabi imtiyozlarni taklif qilmoqda.

O‘zbekiston, shunishdek, elektron sanoatni o‘shishini qo‘llab-quvvatlash uchun infratuzilma va logistika tarmog‘ini yaxshilashga harakat qilmoqda. Mamlakat Markaziy Osiyodagi strategik joylashuvidan foydalangan holda elektronika ishlab chiqarish va eksport qilish bo‘yicha mintaqaviy markazga aylanishni maqsad qilgan.

⁹ <https://uzeltech.uz/en/statistics/>

¹⁰ <https://uzeltech.uz/ru/statistika/>

Umuman olganda, O‘zbekistonda elektron sanoat investitsiyalarni ko‘paytirish, davlat tomonidan qo‘llab-quvvatlash va texnologik innovatsiyalarga e‘tibor qaratish bilan doimiy o‘shishga tayyor.

Ayni masalada quyidagi qator takliflarni ilgari surish mumkin:

1. Infratuzilmani yaxshilash: elektron ishlab chiqarish operatsiyalarini qo‘llab-quvvatlash uchun elektr ta‘minoti, transport tarmoqlari va logistika kabi infratuzilmani yaxshilashga sarmoya kiritish.

2. Malakali ishchi kuchini rivojlantirish: elektron texnologiyalar sohasi uchun zarur ko‘nikma va bilimlarni ta‘minlash uchun o‘quv dasturlari va ta‘lim muassasalari bilan hamkorlik aloqalarini o‘rnatish.

3. Tadqiqot va ishlanmalarni rag‘batlantirish: kompaniyalarga sohadagi innovatsiyalar va texnologik yutuqlarni rivojlantirish uchun tadqiqot va ishlanmalar faoliyatiga sarmoya kiritishni rag‘batlantirish.

4. Foster hamkorlik: texnologiyalar, bilimlar va ilg‘or tajribalarni mahalliy sanoatga o‘tkazish uchun xalqaro elektronika kompaniyalari va tashkilotlari bilan hamkorlik aloqalarini o‘rnatish.

5. Qoidalarni soddalashtirish: tartibga solish jarayonlarini soddalashtirish va byurokratik to‘siqlarni kamaytirish, kompaniyalarnish elektron texnologiyalar sohasida tashkil etilishi va ishlashini osonlashtirish.

6. Eksportni rag‘batlantirish: O‘zbekiston elektron mahsulotlarini xalqaro bozorlarda ilgari surish va sohaga xorijiy investitsiyalarni jalb qilish strategiyasini ishlab chiqish.

7. Startaplar va ko‘klarni qo‘llab-quvvatlash: mamlakatdagi elektron texnologik startaplar va kichik va o‘rta korxonalarni qo‘llab-quvvatlash uchun dasturlar va moliyalashtirish imkoniyatlarini yaratish.

8. Barqaror amaliyotlarni amalga oshirish: sanoatnish uglerod izini kamaytirish va barqarorlikni ta‘minlash uchun elektron ishlab chiqarish operatsiyalarida ekologik toza amaliyotlarni rag‘batlantirish.

9. Innovatsion markazlarni yaratish: elektron texnologiyalar sanoatida o‘shishni ta‘minlash uchun kompaniyalar hamkorlik qilishi, resurslarni almashishi va birgalikda ishlashi mumkin bo‘lgan innovatsion markazlar yoki texnoparklarni yaratish.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. 2023 Global Electronics Market Upcoming Demand and Supply: 2030 Forecast [https://www.linkedin.com/pulse/2023-global-electronics-market-upcomish-demand-supply#:~:text=2023%2D2029\)%3AThe%20global%20Electronics%20market%20size%20was%20valued%20at%20USD%201497415.58,routines%20in%20the%20past%20decade.](https://www.linkedin.com/pulse/2023-global-electronics-market-upcomish-demand-supply#:~:text=2023%2D2029)%3AThe%20global%20Electronics%20market%20size%20was%20valued%20at%20USD%201497415.58,routines%20in%20the%20past%20decade.)
2. https://electronicswatch.org/en/workers-issues_2548644
3. Mamayusupova, Mashxura Sodiqovna Farg‘ona politexnika instituti, tayanch doktorant “Elektrotexnika sanoati maxsulotlarinig eksport salohiyatini oshirish rivojlanishnish muhim omili sifatida”.
4. Mamayusupova, Mashxura Sodiqovna Farg‘ona politexnika instituti, tayanch doktorant “Elektrotexnika sanoati maxsulotlarinig eksport salohiyatini oshirish rivojlanishnish muhim omili sifatida”.
5. Хренов, В. В. (2021). Экспортная деятельность предприятий электротехнической промышленности и цветной металлургии города свердловска в отношении КНДР в 1958 Г. Корееведение в России: направление и развитие, 2(4), 137-144.
6. Семухин, М. И. (2019). Особенности выхода на внешний рынок электротехнических компаний. In *Фундаментальные и прикладные научные исследования: инноватика в современном мире* (pp. 63-67).
7. S.J.Tursunxo‘jaev. Korxonalar iqtisodiy havfsizligini ta‘minlashda marketish vositalaridan foydalanishni takomillashtirish. (PhD) il. dar. Olish uchun avtoreferat.-T.-2022, -58 b.
8. Mamayusupova, M. S. (2023). Elektrotexnika sanoati maxsulotlarinig eksport salohiyatini oshirish rivojlanishnish muhim omili sifatida. *Nazariy va amaliy tadqiqotlar xalqaro jurnali*, 3 (02), 65-72
9. 2023 Global Electronics Market Upcomish Demand and Supply: 2030 Forecast.
10. <https://uzeltech.uz/ru/statistika/>
11. <https://uzeltech.uz/en/statistics>
12. Набижонов, О., Шавкатова, Ш. ., & Саторова , С. . (2022). КОРХОНАЛАРДА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ХАРАЖАТЛАРИНИ МИНИМАЛЛАШТИРИШ СТРАТЕГИЯСИНИНГ НАЗАРИЙ

АСОСЛАРИ. Евразийский журнал права, финансов и прикладных наук, 2(7), 27–29. извлечено от <https://in-academy.uz/index.php/EJLFAS/article/view/1918>

13. Otabek Ganiyevich Nabijonov, & Sh. A. Kholbutaeva (2022). THE ROLE OF CONSULTING IN THE MODERN MARKET ECONOMY. Central Asian Academic Journal of Scientific Research, 2 (2), 5-8.

14. Shavkatova , S. ., & Nabijonov , O. . (2022). INNOVATSIYA FAOLIYATINING ANAMIYATI. Евразийский журнал права, финансов и прикладных наук, 2(11), 4–7. извлечено от <https://in-academy.uz/index.php/EJLFAS/article/view/4088>

15. Отабек Ганиевич Набижонов, Зоҳиджон Раббимқул Ўғли Хужамқулов, and Ф. Б. Шакирова. "ИННОВАЦИЯЛАР НЕГИЗИДА БАРҚАРОР ИҚТИСОДИЙ ЎСИШНИ ТАЪМИНЛАШНИНГ НАЗАРИЙ ЖИҲАТЛАРИ" Central Asian Academic Journal of Scientific Research, vol. 2, no. 4, 2022, pp. 326-334.

16. Nabijonov, O. G., ugli Abdurazzokov, S. O., & ugli Yuldashaliyev, S. Z. (2022). DO WE WANT TO LIBERALIZE TRADE OR VICE VERSA. Academic research in modern science, 1(1), 220-222.

Research Science and Innovation House